

Historisch kartel

in Gent

www.groen.be

DOSSIER
EUROCRISIS

GROEN! EUROPEES
ZOMERWEEKEND

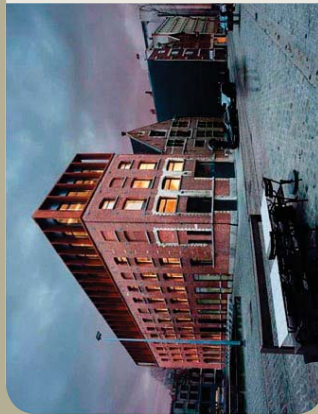

25.09.2011 – KAMPENHOUT

4de Willy Vanderstappen gezinsfietsocht

De Stichting Willy Vanderstappen organiseert voor de vierde maal de Gezinsfietsocht: als actieve memorial voor alle asbestslachtoffers. Naar goede gewoonte kan je kiezen uit drie verschillende fietsochten van 10, 20 of 30 kilometer. Er is ook een wandeling van 7 kilometer. Voor elk wat wils dus.

www.fietsochtwillyvanderstappen.be

22-23.10.2011 – VLAANDEREN

Dag van de trage weg

Trage wegen – of wegen voor niet-gemotoriseerd verkeer – hebben een natuurlijk karakter en zijn ideaal voor recreatie dicht bij huis. Bovendien staan ze voor duurzame, verkeersveilige mobiliteit. Jammer genoeg gaan veel trage wegen verloren. Niet onderhouden, omgeploegd of afgesloten. Op de Dag van de trage weg doen de mensen van vzw Trage Wegen het anders: ze ruimen wegen op, stellen ze terug open, zetten ze in de kijker. Want meestal kost het maar een klein beetje moeite om een weg terug in gebruik te nemen.

www.tragewegen.be/dagvandetrageweg

NAJAARSCAMPAGNE VIBE

'Duurzaam bouwen is goed, bio-ecologisch bouwen is beter'

De campagne heeft als doel het concept bio-ecologisch bouwen en wonen breder bekend te maken. VIBE verspreidt daarom voor deze campagne een extra brochure. Wil je deze brochure inkijken; je vindt hem bij het septembernummer van Beter Bouwen en Verbouwen, op beurzen en tijdens infosessies. Download hem via de site van het Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch Bouwen en Wonen. Of je kan de brochure ook gewoon bestellen via communicatie@vibe.be.

www.vibe.be/downloads

09.10.2011 – VLAANDEREN

Dag van de Architectuur – Vai

De dag van de architectuur is een aanleiding om na te denken over het ruimtelijke en ecologisch vraagstuk dat bij een stijgende demografie en een toenemende bevolkingsdiversiteit komt kijken. Het programma bestaat daarom voor een groot deel uit alternatieve en duurzame woonvormen in een stedelijke context. De dag vindt plaats in Antwerpen, Gent, Sint Niklaas, Genk, Hasselt, Leuven, Oostende en Brugge.

www.dagvandearchitectuur.be

11.09.2011 – PARK ROLLEVELD VILVOORDE

Rock the Ring

Het Rock the Ring-festival is een muzikale happening in de buurt van de Brussels Ring, ideaal om wat energie op te doen en "neen" te zeggen tegen de megalomane plannen van vooral de Vlaamse regering. Een groot aantal bekende artiesten staat klaar om samen met Greenpeace te zorgen voor een gezellige, actiegerichte namiddag. Jim Cole, Yevgueni Stash en Johan Verminnen zijn samen met het orkest van Patrick Riguelle zeker van de partij. De toegang tot het concert is gratis en de locatie is gemakkelijk te bereiken.

www.rockthering.be

EDITO

WOUTER VAN BESIEEN – Voorzitter Groen!

ONMOGELIJK?

End augustus. We zitten met acht partijen rond de tafel om een staatshervorming te onderhandelen. Op zich een goede zaak. Resultaat kan je enkel bereiken als je rond de tafel zit en met elkaar praat, noot met theatrale persconferenties. En als de staatshervormingsgesprekken zouden lukken, staan er zo mogelijk nog moeilijkere gesprekken op de agenda.

De volgende federale regering staat immers voor een haast onmogelijke opdracht. Als ze niets doet, loopt het begrotingskort in 2015 op tot 17 à 22 miljard. En dat is uiteraard onverantwoord, want het zijn de volgende generaties die die schulden allemaal zouden moeten terugbetalen. Zo laf mogen we niet zijn.

Maar dat wil niet zeggen dat de volgende regering ambitieeloos en inspiratieloos moet zijn, en zich mag tevreden stellen met een begrotingsevenwicht, hoe die er ook uitziet. De volgende regering moet ook duidelijke keuzes maken. En die keuzes liggen, wat ons betreft, voor de hand.

Zo moet de volgende regering volop kiezen voor hernieuwbare energie. Door de opbrengst van de nucleaire rente in hernieuwbare energie te investeren, en door de markt open te breken via de sluiting van de kerncentrales.

En dan is er de keuze voor meer sociale rechtvaardigheid. Het begrotingsstekort is er gekomen doordat de regering de banken moest redden. De economische crisis was een gevolg van onverantwoorde risico's van de financiële sector. Dan is het niet de werkloze of de gepensioneerde of de hardwerkende Vlaming of Brusselaar die de rekening moet betalen. Wij stellen een rechtvaardige fiscaliteit voor en leefbare minimumuitkeringen.

Groen! wil ook dat zo'n bankencrisis in het vervolg vermeden wordt. Wij willen niet langer dat de welvaart van de mensen te grabbel wordt gegooid. We tolereren niet langer dat losgelagen financiële markten het geld van de belastingbetaler opsouperen.

We hebben heel concrete maatregelen die we in een regeerakkoord willen zien verschijnen. Zo willen we spaarbanken en investeringsbanken scheiden. Banken mogen geen onnodige risico's nemen met uw spaargeld of het in zeepbellen stoppen. En de taks op beursverrichtingen willen we optrekken tot 0,5 %. De kleine aandeelhouder voelt dat nauwelijks, de echte speculant des te meer. En tenslotte mogen vennootschappen die hun winsten halen uit het kopen en verkopen van aandelen, gerust zwaarder belast worden.

Als de politiek zich niet langer laat gijzelen door de financiële markten, wordt er misschien wel veel mogelijk.

02 NIET TE MISSEN

03 EDITO

04 DOSSIER EUROCRISIS

Bart Stoes: 'Taboes doorbreken om de Euro te redden'
Interview met Paul Verhoege (UGent): 'Neoliberalisme en de illusie van de maakbaarheid van de mens'

Opiënstuk Meyrem Almaci: 'Wat de Davignons van deze wereld beler zeggen'

11 UIT DE REGIO'S

Groen! en sp.a sluiten historisch kartel in Gent
Groene barm in Morsel dreigt te verdwijnen
Buizers voord in Limburg gedood
Corfee in de kijker: Fatima Boudjaoui
Eerste editie Cyclovia lukt heel wat fietsers naar Brussel

17 DE GROENE BIJGEDACHTE

Luc Barbé: 'De onttoevring van de NVA'

18 ECOMIX

20 JONGGROEN!PLUS

Jong Groen! start

Groen! Plus flirt met taalgrens op Groene Pluimentocht

21 VAN DE PARTIJ

Almaci leidt 13-koppige Kamerfractie Groen!-Ecolo
Platiendissymposium op 10 december in Leuven

Groene jasjeer verhuist van duffe kelder naar hip strand

22 OIKOS

Oikos nr. 58

Maak kennis met Rob Hopkins, grondlegger van Transition Towns

24 FOTOREPORTAGE

Groen! Europees Zomerweekend in Nieuwpoort

EUROPARLEMENTSLID BART STAES:

Taboes doorbreken om de Euro te redden

Tekst: **Bart Staes** Foto: **Europese Unie - Europees Parlement**

De lessen van de financiële markten zijn duidelijk: een muntunie kan niet zonder een economische unie. De maatregelen waarmee Europese regeringen proberen de schulden crisis te voorkomen, overtuigen niet. De monetaire unie is onhoudbaar zonder fiscale en economische coördinatie op Europees niveau. We hebben nood aan een echte Europese economische regering. De keuze die voor ons ligt is tussen Europese desintegratie, terug naar de frank, de drachme en de D-mark, of het behoud van de euro en meer Europese integratie om de muntunie op een echt Europees fundament te baseren.

Hoe kwam het zover?

De financieel-economische crisis van 2008 dwong heel wat Europese regeringen tot extra uitgaven, waardoor de gemiddelde staatsschuld van de landen in de EU steeg naar meer dan tachtig procent van het BBP.

Voor Griekenland kwam die klap zeer hard aan: het heeft een zeer hoge staatsschuld en het spoemde met de begrotingscijfers. Het kampt met massale belastingontwijking en heeft een slechte concurrentiepositie.

Het vertrouwen van de markten dat Griekenland zelfstandig zijn schuld zou kunnen terugbetalen verdween. Het land kon niet langer tegen een laag rentepercentage geld lenen. Financiële steun van de EU en het IMF voorkwamen dat Griekenland failliet ging. Vervolgens geloofden beleggers niet langer dat Ierland en Portugal hun staatsschuld zelfstandig zouden kunnen financieren. Ook deze landen moesten gesteund worden met leningen van de EU en het IMF.

Dit alles maakt pijnlijk zichtbaar dat de euro-landen weliswaar een gemeenschappelijke munt delen maar dat een gezamenlijk fiscaal en economisch beleid goeddeels ontbreekt. De onrust op de markt is te wijten aan een gebrek aan vertrouwen dat Europese politici gezamenlijk uit de crisis willen komen. De Europese leiders reageren traag, in verspreide slagorde en met heel veel gekakel.

Het is alsof we de brandweer laten uitrukken met een tuinslang.

De euro is het verdedigen waard

De euro levert welvaart op. Voorzichtige berekeningen leren dat de euro en de interne markt iedere Belg een paar 1000 euro per jaar opbrengt. De euro versterkt de internationale concurrentiepositie, voorkomt wisselkoersschommelingen binnen Europa en bevordert de handel.

Een terugkeer naar de frank kan een direct welvaartsverlies van tien procent betekenen: we zouden dan met z'n allen jaarlijks 34 miljard euro minder verdienen. Het wegvallen van de euro zou het vertrouwen in de Europese economie een hardere klap toebrengen dan de crisis in 2008. Niemand kan met zekerheid voorspellen hoe hard de klap zou zijn, maar dat Europa en België miljardenschade zouden lijden, is harde realiteit.

Maar dan wel op een sociaal rechtvaardige manier!

Tot dusverre wordt de schulden crisis via overheidsbezuinigingen afgewend op de bevolking en op toekomstige generaties. Dat komt doordat in heel

Europa de publieke sector het eerst en het hardst wordt aangepakt. Het gevolg zijn bezuinigingen op sociale voorzieningen, onderwijs en infrastructuur.

In de landen die noodsteun kregen zijn de consequenties voor de bevolking extra hard. Griekenland moet in drie jaar tijd dertig miljard bezuinigen. Dat is deels terecht. De Grieken leefden op te grote voet met een te groot overheidsapparaat en met belastingontwijking op grote schaal. Maar het zou rechtvaardig zijn wanneer niet alleen de gewone burgers maar ook de financiële instellingen en de belastingfraudeurs een groot deel van de consequenties zouden dragen.

Daarom pleiten de Europese groenen voor een financiële transactietaks die banken en andere grote financiële spelers laat meebetalen voor de geleden schade. De opbrengsten van deze heffing, die op 200 miljard euro per jaar worden geschat

voor de eurozone, kunnen we ondermeer gebruiken om het Europese reddingsfonds te vullen.

De schuld van Griekenland is onhoudbaar hoog. Ook met noodleningen blijft de rentelast van het land te hoog om de schuld zelfstandig te kunnen wegwerken. Een herstructurering van de Griekse schuld moet op een zo geordende en eerlijk mogelijke manier gebeuren.

Houders van Griekse obligaties moet een keuze worden voorgesteld: zij kunnen hun obligaties inruilen voor een gedeelte van de oorspronkelijke waarde of de obligaties in looptijd verlengen tegen een lagere rente. Het Europese noodfonds kan de nieuwe obligaties garanderen en de waarde ervan kan gelinkt worden aan het economisch herstel van Griekenland.

Het vervangen van een deel van nationale leningen door Europese leningen kan een herstructurering eenvoudiger maken. Dergelijke Euro-obligaties worden gegarandeerd door alle eurolanden samen. Ze zijn goed verhandelbaar en betrouwbaar en daarom verkrijgbaar tegen een lage rente. Beleggers kunnen worden uitgenodigd om Griekse obligaties tegen marktwaarde in te ruilen voor euro-obligaties. Zij lijden dan verlies, maar krijgen er zekerheid voor terug,

Als we opnieuw voor de keuze stonden om Griekenland tot de eurozone te laten toetreden, zou het beter zijn dat niet te doen. Maar de eurozone verlaten is een hele andere vraag. Wanneer een land de muntunie verlaat ontstaat direct een vertrouwensprobleem. Als de eurozone als geheel al niet in staat is om problemen met een klein land als Griekenland te overkomen, hoe kunnen markten dan nog vertrouwen in andere eurolanden? De euro verliest zijn status als sterke munt op de kapitaalmarkten. Het speculeren op het failliet van andere landen met een hoge staatsschuld wordt nog aantrekkelijker. En de chaos kan een crisis veroorzaken die vele malen erger is dan de crisis veroorzaakt door het omvallen van Lehman Brothers.

Juist daarom pleiten wij als Europese groenen voor echt economisch federalisme met een Europese economische regering die naam waardig. Een Europese regering die eindelijk ook werk maakt van investeringen in een echte Europese *Green New Deal*. Daarom ook willen we een serieuze hervorming van de financiële sector.

Bronnen: Dossier Eurocrisis GroenLinks, teksten Europese Groenen op www.greens-ef.eu

Neoliberalisme

en de illusie van de maakbaarheid van de mens

Interview: **Jens Lampraet** Foto's: **Sien Verstraeten**

Op economisch vlak doorkaan we tegenwoordig heel wat turbulentie. Heeft onze invulling van de maatschappij daar schuld aan? Klinisch psycholoog, psychoanalyticus en hoogleraar aan de Universiteit Gent, Paul Verhaeghe heeft hierover zijn eigen visies ontwikkeld en publiceert daarover volgend jaar een boek. We blijven volgens hem steken in een neoliberale samenleving die teert op de 'illusie van de maakbaarheid' van de mens.

Professor, we zijn volgens u geëvolueerd naar een neoliberale samenleving. Wat bedoelt u daar juist mee?

Waar vroeger het religieuze en het politieke onze samenleving determineerden, is het neoliberalisme vandaag de maatstaf. We hechten tegenwoordig veel geloof aan de maakbaarheidsillusie die zegt dat we zelf ons leven volledig in handen hebben. Dit klopt uiteraard niet. Het neoliberalisme gaat ervan uit dat je zelf volledig je toekomst kan bepalen als je maar de juiste keuzes maakt en hard genoeg werkt. Loopt het fout, dan is het je eigen schuld. Op die manier heeft dit systeem altijd gelijk. Depressies, relatieproblemen... die bij veel leden van onze samenleving voorkomen, worden daaraan gekoppeld. Bovendien proberen sommigen het neoliberalisme wetenschappelijk te staven via Darwin en de zogenaamde 'struggle for life', het zou in onze genen zitten. Deze redenering is compleet fout en gaat terug op het sociaaldarwinisme van Spencer, waarmee ook het kolonialisme en het fascisme gerechtvaardigd werden. Het neoliberalisme sluit gewoon niet aan bij het wezen van de mens en toch wordt het meer en meer voorgesteld als het beste systeem.

Wanneer is die evolutie dan begonnen en vooral, hoe is die kunnen beginnen?

Het neoliberalisme deed zijn intrede eind van de jaren 70. Er was toen een soort vacuüm op ideologisch vlak als gevolg van de democratiseringbewegingen, de anti-autoritaire opvoeding, de seksuele revolutie, de antipsychiatrie... Die bewegingen hebben het patri-

archale model van tafel geveegd, maar zelf geen overtuigend alternatief voorgesteld. Het neoliberalisme is in dat vacuüm gesprongen. Het kreeg bovendien nog een extra stimulans door de opkomst van computers, van het digitale die binnen de kortste keren snelle en mondiale transacties op de beurs mogelijk maakten, waardoor er een virtuele economie ontstond. Het zijn die twee dingen die samenkomen en ik vrees dat mijn generatie het werk niet heeft afgemaakt. Met recht en rede hebben we afstand genomen van een aantal patriarchale invullingen, maar we hadden geen volwaardig alternatief klaar.

Toch werkte het neoliberalisme volgens u enkele jaren positief. Wat waren volgens u dan de positieve ontwikkelingen van dat neoliberalisme?

Het meritocratische idee dat een individu beloond moet worden in functie van zijn eigen inzet, daar kan niemand tegen zijn. Het neoliberalisme heeft dat zeker serieus bevorderd, maar dat is dan zeer snel doorgeklapt naar de illusie van de perfecte maakbaarheid en de beschuldiging dat als iets misloopt het je eigen schuld is. Het idee dat je alles kan kiezen en maken, als ik daar met mijn studenten over spreek dan zeg ik dat de eerste belangrijke keuze die je moet maken de plek is waar je geboren wordt en je ouders. Als je die juist kiest ben je al goed vertrokken, als je daar de verkeerde keuze maakt dan wordt het knap moeilijk...

Maar met het neoliberalisme gaat het economisch wel niet slecht.

Het gaat goed voor een kleine topgroep

maar voor een meerderheid gaat het niet goed. Kijk eens naar Duitsland, het zogenaamde Wirtschaftswunder (economisch wonder), hoeveel procent van de arbeiderskinder onder het bestaansminimum werken. Duitsland, het voorbeeld van de westerse economie, heeft trouwens het hoogste armoedecijfer in Europa. Bij ons gaat het zeker nog niet slecht, maar maak even de vergelijking tussen Spanje en België. In Spanje is de jeugd op straat gekomen omdat ze daar nu al de negatieve economische gevolgen heel hard voelen. De jonge generaties bij ons hebben het geluk dat hun ouders en grootouders flink gespaard hebben. We hebben een flinke 'boom' gekend en de meeste jongeren krijgen bij ons nog heel wat mee van thuis en kunnen vaak studeren wat ze willen en zo lang ze maar willen. Dat is straks gedaan. In Spanje is dit al zo en vinden ook een groeiend aantal gediplomeerden geen serieus betaald werk. Een langdurig overgewicht van het neoliberalisme veegt de middenklasse weg. Je krijgt een toplaag die heel veel verdient en je krijgt een onderklasse die twee jobs moet uitoefenen om te overleven. En dat is structureel binnen dit systeem. Hier voelen wij dat dat nog niet. Momenteel maken wij ons, met recht en rede, nog druk over de topbonussen.

Wat is volgens u dan de oplossing om die problemen te ontwijken?

Dat is voor een groot stuk koffiedik kijken maar je kan daarover wel bepaalde ideeën naar voor schuiven zoals de studies van Wilkinson. Deze socioloog keek enkele belangrijke parameters na in verschillende West-Europese landen zoals het aantal psychiatrie patiënten, het aantal diabetici,

➔ VERVOLG VAN BLZ. 7

de slaagcijfers van kinderen op school, het aantal gevangenen... en hij koppelt die met één centrale factor: 'inkomensongelijkheid. Wat blijkt? Hoe groter de inkomensongelijkheid hoe sterker al die andere factoren zijn. Het verschil is bovendien spectaculair en dan zie je dat landen met een sociaaldemocratie, zoals de Scandinavische, daar grotere aanpak ontsnapten. Dat model is dus veel aantrekkelijker dan het Amerikaanse-Brits systeem dat wij veel te snel kopiëren. Je mag deze studies natuurlijk ook niet te naïef bekijken. Het communisme heeft geprobeerd inkomensongelijkheid zo klein mogelijk te maken, en het systeem is volledig mislukt. Het gaat over relatieve verschillen, waarbij inkomensongelijkheid normale proporties moet kennen. Een tweede belangrijke factor, naast die inkomensongelijkheid, is zeggingschap. Je moet mensen een bepaalde mate van zeggingschap kunnen bieden over bijvoorbeeld de organisatie van werk, van ziekteverzekering, van politiek. Nu hoor je meer en meer 'dat het toch geen zin heeft, dat er toch niemand luistert.' Dat is een teken aan de wand.

Als er binnenkort geen goede oplossingen komen, hoe denkt u dan dat deze situatie gaat eindigen?

Als dit doorgaat, dan krijgen we het verdwijnen van de middenklasse, en het ontstaan van een zeer rijke toplaag en een onderklasse die niet genoeg heeft om te overleven, de 'working poor'. En dat gaat problemen geven, dat kan de basis worden voor zeer chaotische sociale onrusten. Zeker als je vergelijk met de jaren '70 en '80. Toen waren er massale protestbewegingen maar die hadden een duidelijk doelwit. De macht was toen niet anoniem, men wist tegen wie en wat men ging protesteren. Het neoliberalisme is anoniem, dat is de beurs, de raden van bestuur... men weet niet waartegen men moet protesteren. De frustratie en agressie zullen toenemen en dan is de kans reëel dat we zoiets zien als in de Franse buitenwijken een paar jaren terug, doellose vernieling en ongerichtte agressie.

Kan je het zo formuleren dat het neoliberalisme leegtes heeft opgevuld en het nieuwe geloof is geworden?

Op een bepaalde manier wel, maar men probeert dat te ontkennen. Men verwijst naar die veronderstelde essentie van 'de mens'. Het ethische is van tafel geveegd en de nieuwe morele norm is er één van effectiviteit, efficiënties, gebaseerd op contracten. Vandaag is dat geen kwestie meer van geloof, het wordt gepresenteerd als een wetenschappelijke waarheid, de mens is zo. En dat maakt het zo gevaarlijk. Zo lang we spreken over geloof kan je discussiëren, vanaf het moment dat we spreken over de essentie van de mens en zeggen dat iets wetenschappelijk bewezen is, kan je geen discussie meer voeren. Het neoliberalisme vertrekt bij een uiterst naïef 'Meten is weten' en hun waarheidsaanspraak is zeer absoluut. Als je niet akkoord gaat, word je versleten voor idioot.

Heeft de politieke wereld nog een rol te spelen in het tegengaan van dit neoliberalisme?

Ik hoop van wel, ik verwacht tenminste dat een aantal van onze politici de moed zullen vinden om neen te zeggen en een aantal dingen te weigeren. Als je ziet wat er met Electabel gebeurd is, daar heeft de politiek de kroonjuwelen op een plateauje aangeboden. Zoiets is moeilijk te vatten. Iedereen maakt wel eens een fout, maar hier zit er toch een systeem in. En als je kijkt naar ons land dan zie je dat het parlement monddood is en dat de partijvoorzitters alles beslissen wat de 'captains of industry' hen opleggen. Er ontbreekt volgens mij gewoon een flink stuk moed bij de huidige politici. Dat zie je ook in de parlementaire debatten: er wordt meer tijd besteed aan het debat over roken in publieke ruimtes dan over de eigenlijke serieuze problemen, met name de huidige organisatie van de economie.

Als er bij politici meer moed nodig is, heeft Groenl daar dan, als relatief kleine partij, ook een rol in te spelen?

Groenl heeft zeker een functie als zweesparrtje, want je ziet dat toch een aantal ideeën overgenomen worden door de grotere partijen. Ze hebben schrik dat als ze het niet doen, Groenl te veel zou groeien. Aan de andere kant is het wel vreemd dat de groene partij bij ons niet groter wordt. In andere landen zie je dat er wel een systematische stijging is. De reden hiervoor is niet meteen duidelijk maar de partij zelf moet ook nog groeien. Groenl heeft te weinig traditie of ideologie waarop ze echt kunnen op terugvallen en dat opbouwen zal nog een tijdje duren. Het is wel zo dat de belangrijkste problemen tegenwoordig milieuproblemen zijn, een partij als Groenl zijn.

Als dit doorgaat, dan krijgen we het verdwijnen van de middenklasse, het ontstaan van een zeer rijke toplaag en een onderklasse die net genoeg heeft om te overleven. En dat gaat problemen geven.

Groenl streeft naar duurzaamheid en ecologisme in al zijn betekenissen.

Bestaat er geen gevaar dat

ecologisme een zoveelste geloof wordt zoals het neoliberalisme nu? Nee, want het ene betreft economie, het andere politiek. Vanuit Groenl kan er

beslissingen die ingaan tegen het gezond verstand, dat is de overwegende indruk. Dat is ook de reden voor het succes van De Wever dankzij zijn zwart-witte uitspraken rond topics die hij zeer goed beheerst. Hij kent de communautaire situatie en hij durft standpunten innemen. Zeker in vergelijking met andere politici die nietszeggende uitspraken combineren met fouten. Ook de interne ruzies in ongeveer alle partijen brengen weinig goeds. Ze zijn hun geloofwaardigheid kwijt.

Heeft u zelf al een ideaal maatschappelijk parcours in gedachten of oplossingen voor de toekomst?

Ik hoop vooral dat we teruggaan naar een politiek discours en een politiek systeem waarin wordt nagedacht over hoe een maatschappij georganiseerd kan worden. Zoals het ooit geweest is. Dat moet volgens mij ook met minstens drie partijen zodat er discussie mogelijk is. De grijze toestanden van nu waarin men de handen in de lucht gooit en zegt dat alles elders wordt beslist moet zo rap mogelijk veranderen.

Is dat de oorzaak waarom politieke partijen vandaag de dag niet 'hip' zijn?

Mensen geloven er in ieder geval niet meer in: de politiek luistert nauwelijks en neemt

© Sien Verstraeten

Wat de Davignons van deze wereld beter zeggen

OPINIESTUK MEYREM ALMACI

De pleidooien van de rijken der aarde om extra bij te dragen zijn voor Meyrem Almaci een begin. 'Maar een eenmalige, vrijblijvende geste volstaat niet.' Almaci is fractieleidster van Groent en Ecolo in de Kamer.

Grootbanken moet verboden worden te speculeren met spaargeld. De Glass-Seagall Act, die een strikte scheiding hanteerde tussen spaarbanken en zakenbanken, moet in ere worden hersteld.

In het kielzog van de Amerikaanse belegger en miljardair Warren Buffett laten steeds meer superrijken horen dat ze willen helpen om de schulden crisis een halt toe te roepen. Dat heeft geen negatief effect op de banengroei en zit investeringen ook niet in de weg, aldus nog Buffett.

Bij ons pleit nu ook Etienne Davignon voor een tijdelijke crisisbelasting voor de superrijken. Het is een begin. Het werkelijke signaal waar ik op wacht, is er echter één dat verder gaat dan een eenmalige caritatieve geste in tijden van crisis. Een fundamenteel signaal waarbij de elite in dit land akkoord gaat met de beperkingen van exuberante bonussen, een opheffing van het bankgeheim, met een vermogenswinstbelasting die naam waardig, waarbij ze ijveren voor het stoppen met schimmige constructies op schattenlanden zoals Bermuda en Jersey, en waarbij hun bedrijven niet langer de grijze zone van de mogelijkheden tot belastingontwijking opzoeken.

Davignon had, als ex-topman van Fortis, bijvoorbeeld het signaal kunnen geven dat ons bancair systeem dringend moet worden hervormd. Dat de banken het financieren van projecten van particulieren en ondernemingen opnieuw als hun voornaamste taak moeten opnemen en een einde moeten maken aan risicovolle speculatie met spaargeld.

Too big to fail

We moeten een systeem ontwerpen waarin persoonlijke groei en sociale vooruitgang elkaar wederzijds stimuleren. Dat is de mening van steeds meer economen, van Stiglitz tot professoren als De Grauwe en De Callatay bij ons. Een groeiende economie kan ons enkel uit de problemen houden als die groei duurzaam is, en niet gestut wordt door nieuwe schuldorgelen of grootschalige milieuschade. De volgende regering zal de nodige besparingen daarom moeten beantwoorden met een rechtvaardige fiscaliteit en een daling van de ongelijkheid tussen arm en rijk. Daarbij moet een strenge begrotingsdiscipline worden gehandhaafd met een efficiënte en correcte besteding van publieke middelen. Dit is de enige garantie op een sterke en stabiele staat, die de legitimiteit heeft om controle uit te oefenen op de economie.

Een van de kernproblemen die ze moet aanpakken, is die van de banken die 'too big to fail' zijn. 'Too big to fail' is in feite 'te groot om te bestaan'. Er was een reddingsfonds van ruim 800 miljard dollar nodig, alleen in de VS, om de financiële wereld te helpen. Dat is vergelijkbaar met het totale budget dat de 23 rijkste landen van de wereld de voorbije tien jaar hebben uitgetrokken voor ontwikkelingshulp. Hun redding had als gevolg dat ze hun positie verder consolideerden, en kleinere spelers die niet door de overheid hoefden te worden gered, vervolgens met belastinggeld konden opstokken of plat concurreren. Met als gevolg dat het probleem alleen maar is toegenomen. Grootbanken moet verboden worden te speculeren met spaargeld. De Glass-Seagall Act, die een strikte scheiding

hanteerde tussen spaarbanken en zakenbanken, moet in ere worden hersteld.

Net zoals voedingswaren met te veel dioxines moeten ook toxische financiële producten die te veel risico's inhouden uit de rekken. De belasting op beursoperaties moet worden ingevoerd en niet enkel voor monotaire speculatie. Als het in Groot-Brittannië kan, dan kan het ook hier. Bonussen voor bedrijfsleiders moeten gebaseerd worden op de resultaten op de lange termijn.

Graaicultuur

Maar regelgeving alleen is niet voldoende. Er moet een einde komen aan de graaicultuur, de moraal moet worden hersteld. Niet met vrijblijvende gestes, maar met een model dat niet langer met onze welvaart speculeert. Dat een einde maakt aan de dogma's van steeds meer verdienen en consumeren, van oneindige groei voor een elite ten koste van de meerderheid, van een economie gebaseerd op emoties en geruchten waar de misleiding ingebakken zit.

Dit is een kans voor economische bijdrage aan sociale maatregelen. Voor een verschuiving van de lasten op arbeid, die in ons land bijzonder hoog zijn, naar een belasting op de inkomsten uit vermogen en milieuvuiling, een terrein waarop we internationaal gezien zwak scoren.

Ik zou graag horen van de Davignons van deze wereld dat ze mee zullen ijveren om de 19de eeuwse caritas om te zetten in structurele verandering.

Groen! en sp.a sluiten historisch kartel in Gent

DUBBELINTERVIEW MET GEMEENTERAADSLEDEN ELKE DECRUYNAERE EN FILIP WATTELUW

Interview: **Ben Bleys** Foto's: **Sien Verstraeten**

Driemaal is scheepsrecht. Zo blijkt in Gent, nu Groen! en sp.a in kartel naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 trekken. Wat voordien niet lukte, heet nu een verrassend maar lang verwacht kartel. 'Uit volle goesting', bezweren Elke Decruynaere en Filip Watteuw, de gemeenteraadsleden die in alle discretie hebben gewerkt om het kartel voor te bereiden. 'In de praktijk bundelen de sterkste oppositiepartij en de grootste meerderheidspartij hun krachten rond een progressief en links-ecologisch stadsproject'.

2012

De Gentse afdelingen van Groen! en sp.a trekken volgend jaar dus met één lijst naar de verkiezingen. Een scenario dat bij velen compleet uit de lucht kwam vallen. Want de vorige twee gespreksrondes, in 2000 en 2006, sprongen af en zeker in 2006 waren de groenen helemaal geen vragende partij voor een kartel (de verkiezingsnederlaag uit 2003 zinderde nog na, en veel kartelaanpakken leken toen eerder een overnamebod). De motivatie was toen dat de linkse kiezer nog een keuze moest hebben. Nu kopte Groen! zelf aan bij Termonst en de zijnen om met één lijst naar de kiezer te trekken.

De voorbije maanden keek iedereen naar een mogelijk kartel N-VA-CD&V. En plots is daar een kartel waar niemand over sprak. Wat is er ondertussen gebeurd en/of veranderd?

'Iedereen keek inderdaad naar de andere spelers op het terrein. Dat gaf ons de gelegenheid in alle discretie een alliantie te sluiten aan de andere kant van het politieke spectrum. Voordien was er al uitgemaakt dat Groen! Gent voor een meerderheidsstrategie ging. En dus was het kartel een mogelijke volgende stap. Jarenlang was het water te diep, maar de tijdsgeest en een groeiend wederzijds vertrouwen maakten dit keer een kartel wel mogelijk. Ook persoonlijk zijn de verhoudingen veel verbeterd tussen de groenen en de socialisten'.

'De situatie is bovendien ook grondig veranderd. De sociale en ecologische uitdagingen van de 21ste eeuw vragen een sterk en progressief antwoord van de steden, en dat kunnen we samen geven. Kijk maar naar de migratiestromen, de stadslucht van jonge gezinnen, de mobiliteitsdruk, de woningnood. Daarom moeten we samen een stad van de toekomst bouwen. En daar hebben onze leden ook oor naar gehad: op een druk bijgewoond congres stemde ruim driekwart voor het kartel en het stadsproject: maar liefst 83%'.

'We hebben elkaar gevonden rond een concreet toekomsproject (zie verder in kaderstuk met vier fundamenten voor de stad van de toekomst), we hebben een pak raakpunten en vullen elkaar perfect aan. We willen samen gaan voor een sociaal, ecologisch en progressief Gent. En nog belangrijker: we doen dit vanuit een volle goesting, niet vanuit een angst voor wat N-VA zal doen. Het is een positief project, de rebelse Gentenaar wil een progressieve stad en zit echt niet te wachten op een tweestrijd tussen Termonst en Bracke.'

AMBITIONEUSE KOEPELSTEKST MET VIER FUNDAMENTEN VOOR STAD VAN DE TOEKOMST

De twee partijen hebben een koepeltekst opgesteld waarin de sociale en ecologische uitdagingen voor een stad van de 21ste eeuw centraal staan. Een stad waar het goed is om te leven, zorgt voor voldoende comfortabele woningen in groene buurten, biedt ruimte en kansen voor kinderen, geeft prioriteit aan tram en fiets en trekt elke inwoner bij de toekomst van zijn stad', zo vatten ze de vier fundamenten van de stad van de toekomst samen.

Groen! en sp.a gaan in Gent dus samen naar de kiezer met een links en sociaal-ecologisch project. 'Groen! en sp.a willen erover waken dat de stad aantrekkelijk blijft voor iedereen: jong en oud, hier geboren of ingeweken. Elke Gentenaar verdient het perspectief op vooruitgang. De strijd tegen dualisering, armoede en uitsluiting is prioritair in elk beleidsdoel, net als de ambitie om van Gent een klimaatneutrale en duurzame stad te maken. Daarom helpen we alle Gentenaars om hun ecologische voetafdruk zo klein mogelijk te houden'.

Op basis van de ambitieuze koepeltekst zullen de Gentse afdelingen van sp.a en Groen! hun verkiezingsprogramma schrijven, in samenspraak met alle Gentenaars die zich terugvinden in dit project. De vier fundamenten van het programma zijn:

- 1 'Kinderen en jongeren zijn overal thuis in de stad die op mensenmaat ontwikkeld wordt. Dat betekent onder meer genoeg scholen en kinderopvang in elke wijk, maar ook aangename buurten met genoeg speelruimte voor gezinnen met jonge kinderen.'
- 2 Ten tweede: meer aantrekkelijke en betaalbare woningen in groenere buurten. Een degelijke, energiezuinige en betaalbare woning moet voor elke Gentenaar een basisrecht zijn. Ook groenpolen aan de stadsrand zijn essentieel om de Gentenaar zuurstof te geven.
- 3 Ten derde wordt er absolute voorrang gegeven aan fiets en tram, met minder auto's in de stad. We kiezen resoluut voor de mobiliteit van de toekomst: iedereen verplaatst zich op een comfortabele, veilige en betaalbare manier in de stad'.
- 4 Ten vierde, willen ze elke Gentenaar betrekken bij de toekomst van zijn wijk en stad. 'Betrokkenheid en inspraak zorgen ervoor dat elke inwoner van Gent mee kan denken over de verdere ontwikkeling van zijn buurt en stad.'

Wie de volledige koepeltekst (4 blz.) wil lezen, kan terecht op de website van Groen! Gent: www.groenigent.be (zoek naar persbericht: sp.a en groen gaan samen voor stad van de toekomst).

Op de persconferentie noemden jullie het kartel zelf verrassend maar lang verwacht. Wat gaan jullie in de tussentijd doen, de verkiezingen zijn nog een jaar ver?

'Wij waren de voorbije jaren de partij die het hardt oppositie voerde en ook durfde met scherp schieten op de sp.a, maar steeds inhoudelijk en constructief. Dat wordt ook algemeen aanvaard, dat wij uitgegroeid zijn tot de sterkste oppositiepartij in de Gentse politiek. Groen! staat sterk in Gent en heeft er haar grootste aanhang in Vlaanderen. Sp.a op zijn beurt is dan weer de sterkste beleidspar-tij, de grootste meerderheidspartij. Vergeeft ook niet dat sp.a bijna een kwarteeuw de stad bestuurt, samen met Open VLD. We hebben elkaar gevonden vanuit onze sterktes.'

'Wat we het komende jaar zullen doen? Wij zullen onze rol van constructieve oppositiepartij verder spelen, tout court. Ook burgemeester Termont heeft gezegd: het bestuursakkoord met Open VLD wordt verder lokaal uitgevoerd. Dat is maar correct ook. Projecten zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van het station konden inderdaad op weinig sympathie van ons rekenen. Alle lopende projecten zullen worden verder gezet maar waar het nog kan bijgestuurd worden met nieuwe ecologische inzichten. En vanaf 2012 hopen wij volop in te zetten op ons nieuw gezamenlijk project'.

Uit prognoses blijkt dat een absolute meerderheid niet veraf is. Wat verwachten jullie er zelf van en wat kan Groen! uit de brand slepen?

'Groen! wil nu zijn eerste schepenambt ooit binnenhalen in Gent – wij groenen zitten al bijna een kwarteeuw in de oppositie – en dat zal vermoedelijk voor huidige gemeenteraads-lid en fractieleidster Elke Decruynaere zijn. Zij staat tweede op de kartellijst, na burge-meester Daniël Termont die de lijst trekt. Filip Watteeuw en Freya Van den Bossche duwen, onderaan de lijst in duo. In totaal komen er drie groenen in de top 10, met op elf opnieuw een Groen!-lid. De hele lijst zal bevolkt worden door 35 sp.a-ers en 16 groenen.'

'Sp.a haalde in 2006 bijna 32 procent van de stemmen, Groen! ruim 12 procent. Dat maakt samen 44 procent, dan is een absolute meerderheid inderdaad niet zo heel ver weg. Maar in politiek is 1 plus 1 lang niet altijd gelijk aan 2. We zijn niet zo arrogant ervan uit te gaan dat we dat gaan halen. De soci-progressief stadsproject'.

Groene berm in Mortsel dreigt te verdwijnen

Het autoverkeer rond en om Antwerpen loopt vast. De Vlaamse Regering keurde een Masterplan 2020 goed. Zonder Lange Wapper, met tunnels, maar wel nog altijd met een sluiting van de ring en veel verkeer dwars door 't Stad. Een deel van dat verkeer wil de regering afleiden via de zuidrand. 'In Mortsel dreigt een ecologische berm te verdwijnen door de komst van een verkeerswisselaar', waarschuwt burgemeester Ingrid Pira van Mortsel.

Tekst: **Johan Malcorps** Foto: **Sien Verstraeten**

Onder meer op vraag van Bart De Wever (N-VA) werd plots beslist om een oplossing te zoeken via de militaire baan (de R11). Men sprak eerst van een ondertunneling van de R11 van Wommelgem tot Wilrijk. Maar intussen worden de plannen concreter en ziet het plaatje er veel minder fraai uit. Een stuk grote ring rond Antwerpen.

pen en de uit de Antwerpse rand respecteren. Het is echter niet hun bedoeling om de problemen naar andere bewoners of wijken door te schuiven. Het kan echter niet bedoeling zijn de leefbaarheid van de stad te verliezen door een aanslag op de leefbaarheid van de randstad.

Ook Groen! pleit voor echt doordachte en duurzame oplossingen die uitgaan van minder in plaats van meer verkeer, van meer duurzame verplaatsingen en die kiezen voor de vergroening van de rand in plaats van voor nog meer beton. Eind juni stelden lokale groenen daarom een eigen noodplan voor: we vroegen om de Liefkenshoek-tunnel meteen tvlrij te maken en om meer te investeren in trams en fietspaden.

Burgemeester van Mortsel Ingrid Pira: 'Het kan niet bedoeling zijn de leefbaarheid van de stad te verhogen door een aanslag op de leefbaarheid van de randstad.'

Het gevaar bestaat dat de gemeenten in de zuidrand nu veel extra verkeersoverlast, lawaai en fijn stof te slikken krijgen. Zonder een oplossing voor de plaatselijke verkeersdrukke. Het is belangrijk dat de gemeenten en bewoners ten zuiden van Antwerpen zich nu ook op tijd laten horen. Dat doen ze gelukkig steeds meer, ook onder impuls van Groen!

In Wilrijk zijn er problemen omdat men een grote verkeerswisselaar voorziet. Terwijl daar eigenlijk geen ruimte voor is. De aansluiting van de R11 en R11bis met de E19 zou vlakbij de wijk Elsdonk komen. De tunnel van de R11bis komt boven vlakbij het Sint-Augustinusziekenhuis. De bewoners vrezen voor geluidshinder en fijn stof.

De drie kilometer lange groene berm in Mortsel en Wilrijk wordt uitgegraven,

waarna er een tunnelkoker van twee maal twee rijstroken en twee pechstroken wordt aangelegd. Dan wordt die tunnel opnieuw overdekt. 'Maar daardoor wordt een belangrijk ecologisch en recreatiegebied totaal vernield', aldus nog burgemeester Pira. 'Eén van de groene longen van Mortsel wordt zo weggeknipt. Het gaat om een gebied van ongeveer 25 hectaren.'

Waardevol natuurgebied, vindt ook Natuurpunt. Actiegroepen kondigen alvast harde acties en burgerprotest aan. Zo vragen het buurtcomité en de bewoners uit de Mortselse wijk 'Klein Luylthagen' het behoud van de oude spoorwegberm. Daarvoor overhandigden ze alvast een petitie aan gouverneur Cathy Berx (CD&V).

'Voor ons is deze berm een essentiële buffer tussen het drukke verkeer in het verstedelijkte Mortsel en de zuidrand van Antwerpen. Het is een wandel-, fiets- en speelzone, een van de laatste groene zones in Mortsel, waarvan een gedeelte zelfs natuurgebied. De berm levert ook een grote bijdrage voor de omgeving in verband met biodiversiteit', liet een bewoner optekenen in de lokale pers.

De bewoners vragen duurzame oplossingen die de leefbaarheid voor mensen uit Antwerpen

BUIZERDS

VOORAL IN LIMBURG GEDOOD

In Vlaanderen zijn sinds oktober vorig jaar bijna 70 beschermde roofvogels – waarvan het merendeel buizersds – een onnatuurlijke dood gestorven. Dat blijkt uit cijfers die Vlaams parlements lid Dirk Peeters opvroeg bij Vlaams minister van Natuur Joke Schauvliege. Opvallend: liefst twee derde van al die vogels werd in de provincie Limburg vergiftigd, neergeknald of op een andere manier gedood.

© iStockphoto.com/Certian Hooglier

Roofvogels zoals de buizerd, slechtvalk, havik of sperwer zijn beschermde soorten. De wettelijke bescherming houdt ondermeer een verbod in op het opzettelijk doden en vangen van deze roofvogels. Ook het verstoren van nesten is verboden. Toch werden sinds oktober 2010 bijna 70 roofvogels vergiftigd, afgeschoten of op een andere manier gedood. 63 van de 68 gedode roofvogels waren buizersds.

In West-Vlaanderen werd geen enkele gedode roofvogel gemeld. Dat is ook logisch, want de buizerd komt daar volgens het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) het minste voor. In de andere provincies is hij echter overal in gelijke mate aanwezig. Waarom Limburg hier negatief uit de toon valt, is daarom opvallend. Twee derde van alle gedode roofvogels werden in Limburg teruggevonden. Binnen Limburg werden in Riemst 33 en Dilsen-Stokkem 10 buizersds gedood door gif.

De buizerd wordt bijna 60 cm groot en heeft een vleugelspanwijdte van meer dan een meter. Hij jaagt in open land, en leeft van aas, muizen en konijnen. Rijdend kun je regelmatig buizersds zien zitten. Op een paaltje of een hek, een ideale uitkijkpunt om prooien te spotten. Eind vorige eeuw is het bestand in de Benelux verderevondigd ten opzichte van de jaren zestig, maar door intensief gebruik van cultuurgroenten en afname van prooidieren neemt het niet verder toe en daalt het zelfs plaatselijk.

De achttentigtjarige schepen is getrouwd en moeder van drie kinderen. Geboren in Kortrijk: haar vader is Algerijn en haar moeder is afkomstig van Maldegem. Het gezin verhuisde naar Brussel toen Fatima nog klein was. Ze werd uitsluitend in het Frans opgevoed.

Sinds 1999 woont Fatima met haar gezin in Drogenbos: 'Omdat Drogenbos in het Vlaamse Gewest ligt, besloot ik ook Nederland te praten met de autochtonen en zo leerde ik het ook'. In 2000 werd zij verkozen op de lijst Accent (toen was ze gemeenteraadslid) en in 2006 op de lijst Drogenbos Plus, waardoor zij ook schepen werd.

'Ik was al van 1999 lid van het toenmalige Agalev en ben van kop tot teen ecologisch. Ik voel mij ook betrokken bij beide gemeenschappen en zie het positief. Wel heb ik

een afkeer voor de extremisten, zowel van Franstalige- als Nederlandstalige kant. Ik zie mij ergens als een bruggenbouwer tussen de mensen.'

Op het terrein profileert Fatima zich voluit op haar bevoegdheden. Ze trok ze aan de kar tot er een mini-crèche de deuren kon openen en opende ze ook een strijkliner. Ze mocht ook een pluim op haar hoed steken voor de restauratie van de vervallen hoeve van kunstenaar Felix De Boeck. Ze zet zich ook actief in voor de verdere ontwikkeling van de museumsite.

Ze stelde verder ook terreinen ter beschikking aan scholen om ecologische en pedagogische projecten te ontwikkelen. Voor het einde van deze legislatuur zorgt ze er nog voor dat er eindelijk een containerpark in Drogenbos komt.

© Sien Verstraeten

CORYFEE IN DE KLUK FATIMA BOUDJAOUI (DROGENBOS)

In de Vlaams-Brabantse faciliteitengemeente Drogenbos zetelfatima sinds de vorige gemeenteraadsverkiezingen (2006) als één van de drie schepenen. Zij is er bevoegd voor milieu, mobiliteit, cultuur en sociale zaken. De perfect tweetalige schepen met Algerijnse roots is van kop tot teen ecologisch, maar ziet zichzelf ook als bruggenbouwer.

Eerste editie **Cyclovía** lokt heel wat fietsers naar Brussel

Eind augustus vond de eerste editie van Cyclovía plaats, een primeur in België. Het fietsinitiatief, dat komt overgewaaid uit het buitenland, lokte heel wat enthousiaste fietsers naar de hoofdstad. Op 11 september vindt de tweede editie plaats. 'Allen daarheen, want tussen 11 en 16 uur trekt Brussel de kaart van de fietser', aldus Brussels Staatssecretaris voor Mobiliteit Bruno De Lille. 'We willen aantonen dat fietsen door de stad aangenaam is, snel is en heel wat minder moeilijk dan sommige mensen denken'.

Op zondag 21 augustus kreeg de fietser tussen 11 en 16 uur heel wat extra plaats op een aantal wegen in Brussel. Op sommige stukken van het parcours werd de helft van de weg voorbehouden voor fietsers, op andere stukken kreeg de fiets zelfs volledig vrij baan (zo was bijvoorbeeld de Weststraat autorij). Het parcours is zo'n tien kilometer lang en loopt van de Kanaalzone via het Muntcentrum, richting Weststraat naar het Jubelpark. De eerste editie lokte heel wat fietsers en is dan ook een succes, zei Staatssecretaris De Lille achteraf. 'We hebben alvast bewezen dat we in Brussel meer plaats kunnen maken voor fietsers zonder de hele stad lam te leggen'.

Het concept is een ware rage in steden zoals Melbourne, Los Angeles, Parijs, Buenos Aires.

Cyclovía, Spaans voor fietspad, is een internationaal gebruikte term voor het afbakenen van een ruim fietstraject in de stad. De eerste Cyclovía's vonden in 1976 plaats in het Colombiaanse Bogotá. Brussel is nu de eerste stad die het concept ook in België introduceert. Dat doet het om mensen te laten proeven van een stad op mensenmaat, blijvend en in alle veiligheid kan afleggen.

waarin de mensen de (adem)ruimte krijgen om hun stad op een andere, aangename manier te (her)ontdekken.

'Het is dan ook een uitstekende gelegenheid om op een vriendelijke en gezellige manier fietsers te verzamelen, hen zichtbaar te maken, het fietsen als verplaatsingsmiddel dankbaarder te maken en een gemeenschapsgevoel te creëren. We willen de Brusselaar maar ook de bezoekers van de hoofdstad hiervan overtuigen. Het past bovendien binnen de doelstellingen van het Brusselse mobiliteitsplan IRIS2 waarbij men het aantal fietsers tot 20% wil doen toenemen tegen 2020'. Cyclovía is een samenwerking tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Stad Brussel.

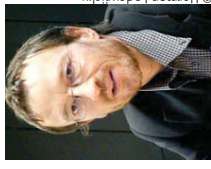
Ook op zondag 11 september, telkens van 11 tot 16 uur, wordt opnieuw op een parcours van zo'n tien kilometer een deel van de straat of de hele straat autorij gemaakt en ter beschikking van jonge en oudere fietsers, rollers en skaters gesteld. Cyclovía is een echt familie-evenement waar bij je het traject vrijblijvend en in alle veiligheid kan afleggen.

www.cyclovía-brussel.be
www.facebook.com/Cyclovía

DE GROENE BIJGEDACHTE

TEKST Luc Barbé – WIE Lid Partijbestuur Groen!

© Herman Lodewijckx

De onttovering van de N-VA

Naakte keizer

De keizer is naakt. U weet wel, dat sprookje over een keizer die denkt dat hij in een oogverblindend kostuum loopt te paraderen in zijn stad, terwijl hij gewoon in adamskostuum loopt. De kleermaker heeft hem immers bedrogen. Niemand van zijn burgers durft wat te zeggen, maar plots proest magie is weg. Iedereen schat het het uit.

De vergelijking gaat niet volledig op, want de N-VA verloor haar toverkracht niet door een externe factor, maar door een eigen beslissing, namelijk haar weigering om te onderhandelen. De kern van de zaak is echter wel gelijklopend: plots werkt het niet meer, de fascinatie en verblinding zijn weg.

Bij een eerste lezing vond ik dit artikel maar heel gewoon, maar bij een tweede lezing en meer grondige analyse viel me op dat het totaal anders is dan de communicatie van de N-VA van het laatste jaar. Meer nog, mis-

schien zullen we later dit bericht beschouwen als een kantelpunt in de geschiedenis van de N-VA. Want wat lezen we? Alleen totaal voorspelbare dingen, wat we van de N-VA helemaal niet gewoon zijn. De Wever valt zijn collega-partijvoorzitters aan. Nor-

maal voor een partij die resoluut voor de oppositie op federaal vlak gekozen heeft. En natuurlijk moet het parlement vervroegd samenkomen. Dat zegt trouwens iedereen. De laatste zin is zelfs lachwekkend: "Het is tijd voor actie." Zegt de partij die een jaar lang geweigerd heeft de handen uit de mouwen te steken en uiteindelijk aan de kant gaat staan is.

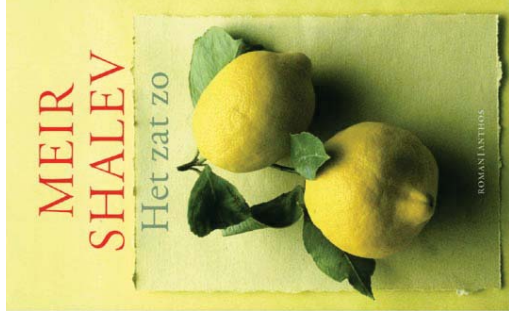
zonder regering en op een moment dat de euro in zijn voegen kraakt en de financiële markten panikeren. Behalve een aantal diehards voor wie politiek louter een zaak van intenties is en niet van visie, handelingen en resultaten, zal het overgrote deel van de Vlaamingen applaudisseren als er eindelijk een akkoord is over B-H-V en coherent begrotingsbeleid.

Nu, komt er een grote staatshervorming? Ik denk van wel. CD&V en Open Vld weten dat ze moeten slagen, anders kunnen de verkiezingsresultaten in 2012 en 2014 nog dramatischer zijn dan die van vorig jaar en kunnen beide voorzitters een kruis maken over hun carrière. Groen! en sp.a blijven hun constructieve lijn volgen. Aan Franstalige kant weet men dat succes noodzakelijk is om te vermijden dat er volgende keer met een N-VA van 40 procent of meer onderhandeld moet worden. En het FDP? Die hebben maar 3 zetels op de 109 waarover de acht partijen in de Kamer beschikken. Die 3 FDP-zetels zijn dus niet nodig voor een tweede meerderheid. Bij de Lambertontakkoorden stemden de parlementsleden van het FDP ook niet zoals de MR. Ze onthielden zich op sommige punten en stemden tegen andere.

21 juli 2011 was dus een historische dag. CD&V koos voor de enige mogelijke uitweg uit een levensbedreigende situatie waarin ze zich zelf had gewrongen en koos voor onderhandelingen met acht partijen, zonder de N-VA. Het zal nog veel taal en moei-

zaam onderhandelingswerk vragen en tal van kleine en grote crises eer u en ik in het Staatsblad de B-H-V-wetten zullen kunnen lezen. Maar alle voorwaarden om de grootste staatshervorming in de geschiedenis van dit land te realiseren zijn vervuld. Onderweg zullen Bart De Wever & friends de onderhandelaars blijven toeschouwen en uitmaken voor verraders van de Vlaamse zaak, maar pers en publiek zullen er minder en minder aandacht aan besteden. De vier Vlaamse partijen zullen op elke aanval heel eenvoudig kunnen repliceren met de oproep die de N-VA onlangs in deze krant deed: "Tijd voor actie!"

BIJZONDERE BOEKEN

Het zat zo

Meir Shalev, *Het zat zo*. Amsterdam, Anthos, 2010.

Hoe een stofzuiger tot het middelpunt van een verhalenuniversum kan uitgroeien. Je kunt het vinden in het heerlijke boek *Het zat zo* van de Israëlische schrijver Meir Shalev.

Het zat zo is een warme en ontroerende familiechroniek, waarin oma Tonja de hoofdrol speelt. Of beter: waarin de stofzuiger van oma Tonja de hoofdrol speelt. Of nog beter: waarin de verhalen over de stofzuiger van oma Tonja de hoofdrol spelen. Misschien. Het zat namelijk zo. Met de zin 'het zat zo' beginnen alle verhalen die oma Tonja vertelt. Die beginzin, samen met allerlei eigen woorden en uitdrukkingen, worden door alle familieleden op rituele wijze herhaald. Het verhaal

In deze rubriek neemt Jan Mertens een bijzondere boek onder de loep.

speelt zich af in Nahalal. Oma Tonja is in 1923 uit Oekraïne naar toenmalig Palestina gekomen, waar ze de strenge behoedster wordt van een boerderij.

Oma Tonja is de spil van alle familiegeschiedenissen. Toch is ze geen eenduidige 'oer-moeder'. Dat ze blij geeft van een enigszins overdreven poetswoede is een behoorlijk understatement. Oma Tonja voert een heroïsche, nooit eindigende strijd tegen elk stofje vuil dat haar huis kan binnendringen. En al wie in haar buurt komt, zal het geweten hebben. De relatie met haar man Aharon, die niet helemaal gemaakt lijkt voor het boerenbestaan, loopt niet altijd vlekkeloos. De broer van Aharon is – een 'verrader' – volgens de anderen – geëmigreerd naar de Verenigde Staten, waar hij een goed bestaan heeft. Die broer, Jesjahoe, stuurt een stofzuiger op uit Amerika, naar oma Tonja. Het immense apparaat krijgt in het eigen idoom de naam 'svieper' en komt als een paard van Troje het geordende universum van oma Tonja binnenrijden.

Met het verhaal van de stofzuiger vertelt Shalev ook het hele verhaal van zijn familie. Zijn ouders, ooms en tantes, de verhalen uit het verre Oekraïne, het leven in de landbouwsgemeenschap en het leven in de grote stad. Het vertellen van dat verhaal is minstens even belangrijk als het verhaal zelf. Want van elk verhaal bestaan eindeloos veel versies, die telkens opnieuw kunnen verteld worden. En de waarheid ligt vooral in de veelheid aan verhalen.

Oma Tonja is een figuur met veel kanten. Aan de ene kant een obsessieve controlefreak die zowat de helft van haar huis afschermt van 'indringers' en haar regels behoorlijk gena'doors aan iedereen oplegt. Maar aan de andere kant ook een vrouw met een heel vrije geest, die op haar manier haar kleinzoon met veel liefde koestert. In haar verhaal klinkt ook de pijn van het verlies van een geboorteland en het moeizaam vinden van een nieuw thuisland.

De manier waarop Shalev dit kluwen aan verhalen vertelt, is heel bijzonder. Soms is het echt alsof je op een feest of zo de auteur in etappes zijn verhaal hoort vertellen, met op de achtergrond andere leden van de familie die er iets tussenin roepen.

Uit de manier waarop Shalev over oma Tonja en zijn hele familie spreekt, blijkt veel liefde en tederheid. De toon van alles is bijna bedrieglijk licht. De verhalen zijn op zich immers niet allemaal zo vrolijk. Ze gaan over de grote vragen waar we allemaal mee worstelen. De manier waarop Shalev zijn material verwerkt, maakt er echter veel meer van dan een 'gewone' familiegeschiedenis. De svieper is een grotesk symbool voor dromen, ambities, na-ijver, falende liefde, het zoeken naar een plek in de wereld, en nog veel meer. Het web van verhalen, dat met het vertellen van elk nieuw of oud verhaal telkens wordt uitgebreid, is niet alleen een veilige thuishaven, het is een manier van zijn. Je leest *Het zat zo* met een voortdurende glimlach. Een heerlijk boek.

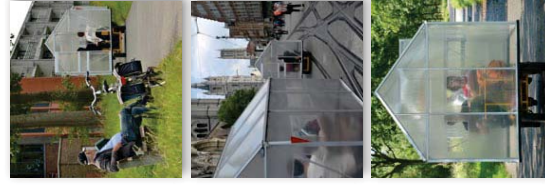
OMDAT RIJLEN FUN IS

Sinds kort is de ruilwebsite 'TradeRoom' online, een absolute primeur in zijn genre. De website houdt het midden tussen een traditionele zoektoetsite en een sociale netwerksite. Het principe is heel eenvoudig. Je versleept op de website een aantal spullen die je interesseren, en tegelijkertijd bied je enkele dingen aan die je zelf kwijt wil. In principe gebeurt het ruilen altijd binnen een bepaalde prijsklasse. Eind augustus telde de website 900 leden, en waren er reeds 2.323 voorwerpen geruild.

www.traderoom.be

ACTIE

Met de broeikasfiets langs de toekomstige Belgische kust

Het gaat niet goed met de wereld. De aarde schudt en beeft en het water stroomt over, woestijnen rukken op en dier- en plantensoorten sterven almaar sneller uit... Dat komt omdat het almaar warmer wordt op onze planeet. Wat hebben **Tine Embrechts**, **Marie Vinck**, **Jelle Cleymans**, **Eva De Roovere** en **Steven Gabriels** hiermee te maken? Alles, want zij lieten deze zomer van zich horen. Zij willen mee een halt toeroepen aan de opwarming van de Aarde.

Dat is de reden waarom deze acteurs, muzikanten, schrijvers en stand-upcomedians deze zomer met de Broeikasfiets van Blankenberge naar Antwerpen trapt. Telkens in etappes van ongeveer 25 kilometer. En zweten deden ze, want het was warm in die Broeikasfiets.

Waarom van aan de kust naar Antwerpen? Wel, dat is ongeveer de lijn die aangeeft waar binnen enkele honderden jaren de nieuwe kustlijn zal zijn... als we niet oppassen. Tijd dus om nu het tij te keren. Letterlijk dimala. Of hoop je gewoon dat je aan 'de goede kant' van de lijn woont?

MUZIEK

ARNO HERWERKT OUDE HIT TOT PROTESTSONG TEGEN KERNENERGIE

Met Nuclear Summer – nucleaire zomer, een herwerkte versie van Mounir à plusieurs – roept Belgisch rocker Arno op de voorziene kernuitstap in België uit te voeren. Hij 'schenkt' zijn compositie aan Greenpeace, die campagne voert rond het thema. Zo kan je het nummer beluisteren en gratis downloaden op <http://www.greenpeace.org/belgium/nl/> en ook een petitie ondertekenen voor de kernuitstap.

Daarmee levert Arno een belangrijke bijdrage aan de sensibilisering rond hernieuwbare energie. De kernuitstap is voor België een realistisch scenario, o.a. omdat de vangcapaciteit om de sluiting van de drie oudste reactoren (in 2015) op te vangen er reeds is. Daarenboven heeft ons land nog een enorm potentieel om energie te besparen. De nieuwe regering kan met hernieuwbare energie en energie-efficiëntie ervoor zorgen dat deze zomer een van de laatste 'nucleaire zomers' is geweest.

Greenpeace lanceerde ook een petitie waarbij het burgers opriep om zich uit te spreken voor de kernuitstap. Doel van de petitie is 100.000 handtekeningen verzamelen en deze te overhandigen aan de regeringsonderhandelaars. Intussen richtte Greenpeace met BBL, IEW en WWF het platform Stop & Go op om dit doel te bereiken. Met 'Nuclear Summer' hoopt Arno zijn steentje bij te dragen.

www.greenpeace.org/belgium/nl/

Jong Groen! start

Jong Groen! trof! het nieuwe werkjaar af met een knaller van een Startdag. Zin om met een bende enthousiaste jonge ecologisten kennis te maken? Kom dan zaterdag 8 oktober naar Antwerpen. Weet je niet wat Jong Groen! jou te bieden heeft, maar wil jij ook dat steentje bijdragen? Heb je opgevraagd dat het in 2012 verkiezingen zijn en wil je weten hoe jij je stad of gemeente groener kan maken? Dan is de Startdag iets voor jou.

VOORMIDDAG

In de voormiddag staan er enkele sessies op het programma die interessant zijn voor jongeren die lokaal de handen uit de mouwen willen steken:

- 'Alles wat je moet weten om Jong Groen! in jouw buurt op de kaart te zetten'
- 'Hoe optimaal gebruik maken van het ledenprogramma, de afdelingspagina's en het gloednieuwe extranet?'
- 'Handige tips uit de praktijk voor elke Jong Groen!-afdeling'

NAMIDDAG

In de namiddag klinken we met z'n allen op het aanstormende werkjaar. Daarna volgt een reeks boeiende vormingen:

- 'Jong Groen! ontfeld' door de voorzitter van Jong Groen!
- 'Het ABC van het ecologisme' met Mieke Vogels (Vlaams Parlementslid)
- 'Tips & tricks voor straatcampagne'
- 'Lokaal 2012: van de eerste stap in de politiek tot jonge mandataris', een open gesprek met onder meer Wouter De Vriendt (federaal parlementslid en oprichter van een dynamische afdeling) en Kristof Calvo (federaal parlementslid en campagnebeest)

PRAKTISCH

Om 10 uur staat voor alle deelnemers een dampende kop koffie klaar in centrum 'De Stroming' in Antwerpen (Nationaalestraat 111). Mensen die zich niet zo aangesproken voelen door lokaal afdelingswerk, kunnen om 13u30 aansluiten bij de welkomstdrink. 's Avonds neemt Jong Groen! Antwerpen de bende op sleeptouw voor een heerlijke maaltijd en een stapje in de wereld. Inschrijven kan via www.jonggroen.be/startdag. Ken je iemand die de werking van Jong Groen! beter wil leren kennen? Laat het hem of haar weten!

www.jonggroen.be/startdag

Groen! Plus flirt met taalgrenzen op Groene Pluimentocht

Groen! Plus, de ouderenwerking van Groen!, is deze zomer een hele week op wandel geweest langs de Leie van Kortrijk tot Komen. De Groen!-Plusers sloten hun zomerse wandelvijfdaagse af op de taalgrenzen. Daar werden ze op sleeptouw genomen door Ecolo-gemeenteraadslid Philippe Mouton, uit Komen. Bioboer Roger Verschaeve ontving ook de Groene Pluim uit de handen van federaal parlementslid Wouter Devriendt. Nottelê, de regionale TV van Picardië, was op de afspraak en legde het netjes vast. Je kan het allemaal op de website van Groen! Plus bekijken.

www.groen-plus.be

© Stien Verstraeten

Almaci leidt dertienkoppige

Kamerfractie Groen!/Ecolo

De 35-jarige Meyrem Almaci wordt de nieuwe fractieleidster voor Groen! en Ecolo in de Kamer. Groen! en Ecolo werken al meer dan 30 jaar nauw samen in de federale kamer en senaat. Bij de start van de legislatuur spraken de groenen een roterend fractievoorzitterschap af. Tijdens het tweede jaar van de legislatuur zou Almaci het fractieleiderschap van de 13-koppige Ecolo/Groen!-fractie op zich nemen. Begin augustus nam Almaci de fakkel over van Ecolo-kamerlid Olivier Deleuze. Ze wil vooral inzetten op het vergroenen van de economie, lagere loonlasten en het beschermen van de pensioenen voor alle Belgen, als belangrijke pijlers van het groene sociaal-economische programma.

STOP HONGER IN OOST-AFRIKA

12-12

Somalië, Ethiopië, het noorden van Kenia en Djibouti zijn getroffen door een complexe voedselcrisis. Bijna 11 miljoen mensen moeten vandaag het hoofd bieden aan extreme schaarste en hongersnood. Volgens de Verenigde Naties is dit de ergste voedselcrisis die de wereld in de 21ste eeuw heeft gekend.

SCHENK NU
BE 19 0000 0000 1212

plattelandssymposium

10 december 2011
Leuven

Groene ijsbeer verhuist van duffe kelder naar hip strand

De ijsbeer waar Groen! in 2007 actie mee voerde (onder het motto Red de Ijsbeer), is verhuist naar een hip strand in Gent. Tot voor kort lag hij werkloos te zieletoegen in de duffe kelder van het nationaal secretariaat. Nu leidt hij een tweede gelukkig leven als verduwaalpaal op het Batastrand van DOK, hét meetingpoint van deze zomer voor elke Gentenaar klein en groot.

© Jonas Lampens

De dagen korten, de nachten lengen. Ideaal om een stevige leesvoorraad aan te leggen voor de komende maanden. In Oikos 58 vind je onder meer een artikel van Glenn Dellege over biodiversiteit, met een boeiende en heel concrete discussie of je al dan niet exotische planten- en diersoorten moet weren, en drie bij elkaar horende bijdragen over hoe sociaal werk meer aandacht moet besteden aan duurzame ontwikkeling. Verder ook een speciale vermelding voor de bijdrage van Djamilia Timmermans over de gevolgen van niet-conventionele gaswinning in de Kempen.

De piekolle voorbij: niet conventionele gasontginning in de Kempen

DJAMILIA TIMMERMANS

De wereldwijde gas- en petroleumvoorraden geraken stiltejes aan op. Dan bestaan er twee mogelijkheden, zegt de arts en bio-ingenieur (K.U.L.). 'Ofwel start men met de ontginning van de moeilijk toegankelijke energievoorraden, de zogenaamde onconventionele energiebronnen. Deze waarvoor de natuur massaal moet wijken, waarvoor men waterreserves plundert, de bodems omwoelt en de ondergrond dynamiteert. Dit kan wel eens de stap te veel zijn voor de draagkracht van de

ecosystemen op Aarde. Ofwel bereidt men de piekolle tijdig voor en kiest men voor groene, innoverende energiebronnen, met behoud van een welvarende maatschappij op lange termijn. De wereld aarzelt voor dit laatste, maar stort zich resoluut op het onconventionele zwarte goud. En de 'onconventionele' investeerders hebben nu ook de Kempen ontdekt: één van de meest groene regio's van Vlaanderen, met waardevolle natuurgebieden zoals het Nationaal Park Hoge Kempen, uitgestrekte bossen, vijvers en de welbekende kleurige heide'.

Maak kennis met

Rob Hopkins

grondlegger van *Transition Towns*

grote conferentie

ROB HOPKINS ^(UK)

TRANSITIESTEDEN EN -DORPEN

29 SEPTEMBER 2011

20U.

Auditorium van het IHECS
Stoofstraat 58-60 / 1000 Brussel
www.ihecs.be
Simultaanvertaling ENG/NL/FR
Inkom 5€

Op donderdag 29 september komt Rob Hopkins, een van de oprichters van de Transition Towns, voor een exclusieve avond naar Brussel. Maak kennis met en wissel van gedachten met deze charismatische grondlegger, en discussieer mee over de toekomst van de transitiebeweging.

Zijn beweging werd in de Britse pers al omschreven als 'het meest grensverleggende sociaal-ecologische experiment van deze tijd'.

is een huis met vele kamers. Het omvat zeer uiteenlopende visies en werkvormen, wordt gekenmerkt door een al bij al wellig jargon en lijkt voor zeer diverse politieke en ideologische projecten inzetbaar. Ook over 'duurzame ontwikkeling' zijn er verschillende en tegenstrijdige benaderingen, over het concept zelf, over doelen en strategieën. De hele discussie over transitie en transitienagement is daar maar één voorbeeld van. De vraag is dus niet zozeer hoe sociaal werk met duurzame ontwikkeling kan verbonden worden, maar eerder welk soort sociaal werk een wezenlijke bijdrage tot welke duurzame ontwikkeling kan leveren'.

Een veerkrachtige samenleving

AN DE BISSCHOP

De algemene analyse die we terugvinden in het boek Een veerkrachtige samenleving van Jef Peeters is correct: duurzame ontwikkeling vraagt een transitieproces dat geen enkel domein van de samenleving onaan-geroerd laat, ook het sociaal werk niet; en breder bekeken vergt duurzame ontwikkeling een afstemming tussen de ecologische, de economische en de sociale sfeer. De grote uitdaging waar we voorstaan is hoe we de transitie naar een duurzame samenleving op een sociaal rechtvaardige manier kunnen organiseren. Het boek poneert de stelling dat sociaal werk hieraan een bijdrage kan leveren. 'Hoewel ik uiteraard hoop dat dit het

geval is, meen ik dat we niet kritisch genoeg kunnen zijn m.b.t. sociale onrechtvaardigheid en de krachten die de ongelijkheid in onze samenleving steeds maar reproduceren. In die zin meen ik dat het sociaal werk deel uitmaakt van een grotere schaallogica, die haar bijdrage beperkt of minstens ernstig op de proef stelt'.

Biodiversiteit: een conceptuele analyse

GLENN DELLEGE

'In een vorig deel van dit artikel over biodiversiteit, verschenen in het vorige nummer, zagen we hoe het biodiversiteitsconcept in een korte tijd een steile opgang kon maken binnen het natuurbehoud. Hoewel de invoering van het biodiversiteitsconcept geen radicale breuk met eerdere vormen van natuurbehoud teweeg brengt, lijkt de nieuwe verpakking waarin het natuurbehoud gepresenteerd wordt toch een subtielere versterking van de positie van de (biologische) wetenschappen in het natuurbehoudsdebat te impliceren. In dit tweede deel gaan we verder in op de vraag hoe het denken in termen van biodiversiteit toch een aantal veranderingen teweeg kan brengen in de manier waarop er over het natuurbehoud gedacht wordt. Daarbij wordt in het bijzonder gekeken naar de verschuivingen die het biodiversiteitsconcept op gang brengt in de conceptualisering van de waarde van de natuur'.

Stadslandbouw en - moestuinen in metropolitaans gebied: Brussel en Le Début des Haricots asbl

MAARTEN ROELS

"Le Début des Haricots" is een veelzeggende woordspeling op de Franse uitdrukking "c'est la fin des haricots" wat zoveel betekent als "er valt niets meer aan te doen, dit is het einde." Volgens ons is alles nog mogelijk, ligt er een veld aan utopieën te wachten om te ontkiemen. Dat was in 2005 en is nog steeds de visie van een groep landbouwkundigen die aan de Hogeschool van Ath afstudeerden en voelden dat het beste wat ze konden doen vooral niet datgene was wat hen de laatste jaren aangeleerd was. Hun verstedelijkte ogen openden zich tijdens die jaren voor hoe het er in de werkelijkheid aan toeling op het platteland. Ze leerden er alles over wat ze niet wilden: mechanisering, pesticiden, herbiciden, chemische meststoffen. Twee zaken zaten duidelijk grondig fout: het klassieke landbouwmodel en de afstand tussen de stedeling en de plattelandsbewoner en in het bijzonder de boer. Onze vzw - Le Début des Haricots asbl - viel echter niet uit de blauwe lucht. Er bestond in die tijd een collectief van mensen die elkaar regelmatig zagen om kennis en ervaringen uit te wisselen omtrent duurzame levenswijzen in en rond de stad'.

hierbij hebben aangesloten. Een *Transition Town*-initiatief komt tot stand volgens een twaalf stappenplan. Voordat een initiatief zich een echte *Transition Town* mag noemen, dient te worden voldaan aan een aantal international gehanteerde criteria.

Zijn boek 'Het Transitie Handboek: van olie-afhankelijkheid naar lokale veerkracht' (*The Transition Handbook: from oil dependence to local resilience*) droeg bij aan het inspireren van deze nieuwe transitiecultuur. Hopkins onderhoudt ook een inspirerende blog: www.transitionculture.org. Hopkins heeft ook reeds op het podium van de beroemde **TED-talks** een interessante presentatie gehouden (zie www.ted.com). In een notepad van een kwartier legt hij uit waarom het einde van goedkope olie en klimaatverandering zo belangrijk zijn. En vooral: waarom de oplossing van mensen zelf komt.

++ 29.09.2011 ++ IHECS, Stoofstraat 58-60, Brussel ++ 19u30-22u ++ Inkom 5 euro ++
Inschrijven is noodzakelijk via www.transitie.be ++ Simultaanvertaling (E/FR/NL) wordt voorzien ++ Info: dirk.holemans@telenet.be

ZOMERWEEKEND // NIEUWPOORT // 26.27.28 AUG

Eind augustus was het opnieuw verzamelen geblazen in Nieuwpoort, voor het jaarlijkse Zomerweekend van Groen!. Zoals steeds een driedaagse en gevarieerde mix van inhoud en vermaak, maar deze keer in een ietwat andere setting. Zo was er geen traditionele tent, maar wel een Marokkaans tentendorp. Daar heette ondervoorzitter Björn Rzoska vrijdagavond iedereen welkom met een receptie. Vaste waarde was dan weer de Europaquiz op vrijdagavond, waar lustig gequizd, gelachen en geklonken werd. Ook de – uitgeregende – BBQ op zaterdagavond werd gesmaakt. Naar goede traditie werd er op zondagochtend gestart met een boeiend sofagesprek, met ACV-voorzitter Luc Cortebeek, Europarlementair Bart Staes, directeur Minderhedenforum Naima Charkaoui en UGent professor Koen Schoors. Afgesloten werd er een speech van voorzitter Wouter Van Besien en een hapje en een drankje.

FOTO'S **SIEN VERSTRAETEN**

